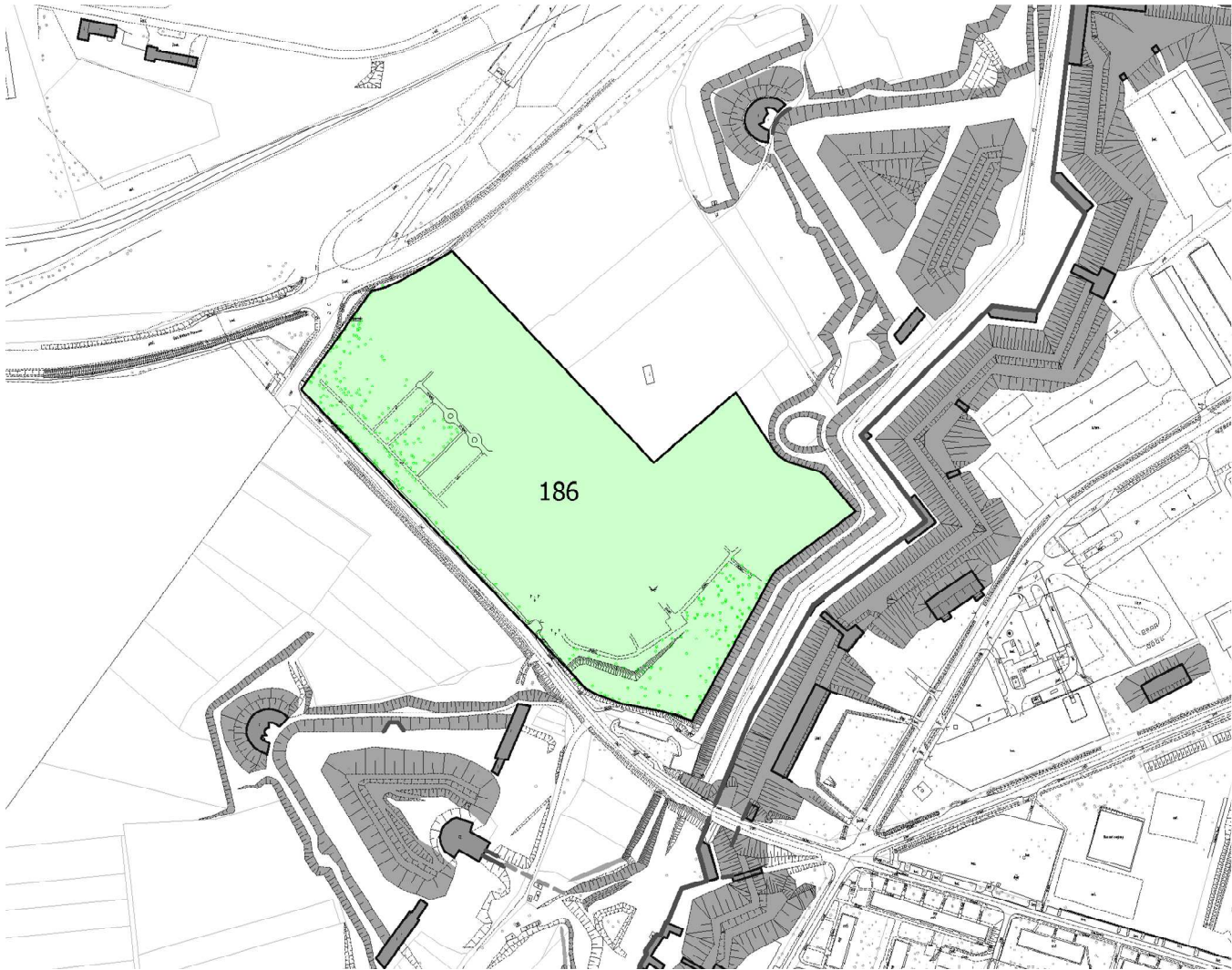

L.P. 186		KARTA GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKU			
1. OBIEKT CMENTARZ WOJENNY MODLIN-TWIERDZA			5. MIEJSCOWOŚĆ NOWY DWÓR MAZOWIECKI		
2. DATA POWSTANIA 1915	3. AUTOR _____	4. MATERIAŁ _____	6. KOD POCZTOWY 05-100	7. NR EW. DZIAŁKI 4	
16. FOTOGRAFIE 			8. GMINA NOWY DWÓR MAZOWIECKI		
			9. POWIAT NOWODWORSKI		
			10. WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE		
			11. OBECNA FUNKCJA SEPULKRALNA		
			12. WŁASNOŚĆ		
			13. LOKALIZACJA ARCHEOLOGICZNA Nr obszaru AZP _____ Nr stanowiska na obszarze AZP _____		
			14. INFORMACJE O OCHRONIE Nr i data wpisu do rejestru zabytków 1326, 16.02.1988 Zapis w planie zagospodarowania przestrzennego _____ .		
15. RODZAJE ZAGROŻEŃ Brak.					

17. CHARAKTERYSTYKA ZESPOŁU

Czas powstania cmentarza nie jest znany. Przypuszczalnie został założony przez Niemców po zdobyciu Modlina w I wojnie światowej, na co mógłby wskazywać najstarszy nagrobek nekropolii noszący datę z 1915 r., ustawiony na zbiorowej mogile ośmiu niemieckich żołnierzy poległych podczas szturm Fortu XVI.

Teren cmentarza swoim kształtem przypomina literę L, chociaż początkowo miał kształt prostokąta. Podzielony jest na dwie części: starszą i nowszą. W starszej (S i E część nekropolii), przy alei głównej, znajdują się najstarsze mogiły polskich żołnierzy z 1917 i 1918 r. — dziesięciu legionistów zmarłych w szpitalu modlińskim, natomiast po obu stronach alei pochówki żołnierzy polskich z lat 1919-1920, zaś w południowo-wschodniej części cmentarza kwatera żołnierzy polskich z lat 1918-1920. Ustawiono tu także dwa pomniki: ofiar wojen z lat 1914-1920, na miejscu poprzedniego — niemieckiego, poświęconego bohaterom I wojny światowej i drugi, upamiętniający polskich żołnierzy poległych w latach 1920-1939, odsłonięty 29. 09. 1997 r. Przed tym pomnikiem i z obu jego stron znajdują się groby obrońców twierdzy z 1939 r. Tutaj też widoczne są okrągłe betonowe wyloty kominów wentylacyjnych wskazujących na obecność chodników kontrminerskich, należących do nieistniejącej dziś działobitni.

Przy kwaterze żołnierzy polskich poległych w 1920 r. znajdują się najstarsze groby cywilnych mieszkańców twierdzy z 1920 r. Ostatnie pochówki pochodzą z przełomu lat 1922-1923, kiedy to zaczęto grzebanie zmarłych w północnej części cmentarza.

W nowszej części cmentarza, powiększonego po 1929 r., po prawej stronie alei, gdzie nie ma wytyczonych kwater, pochowani są żołnierze niemieccy z 3. Dywizji Pancерnej SS *Totenkopf* i 5. Dywizji Pancерnej SS *Viking*, uczestniczący w bitwie pancерnej pod Wołominem w 1944 r. Tutaj też jest mauzoleum — pierwotne miejsce pochówku komendanta Twierdzy płk. E. Malewicz, spoczywającego dziś w grobie obok weterana powstania styczniowego por. S. Słomki.

18. DODATKOWE FOTOGRAFIE / IKONOGRAFIA

Widok na bramę wejściową i jedną z głównych alei cmentarza

